

Revoluce AI-First: Strategický plán pro novou éru práce

Shrnutí: Úsvit éry AI-First

Tato zpráva předkládá komplexní analýzu přístupu „AI-first“, který není pouhým technologickým trendem, ale představuje zásadní posun v obchodním a provozním paradigmatu, srovnatelný svým dopadem s revolucí „mobile-first“. Klíčovým argumentem je, že společnosti, které pouze aplikují umělou inteligenci (AI) na stávající procesy (tzv. „AI-enabled“), budou nevyhnutelně překonány těmi, které přebudují své klíčové operace kolem jedinečných schopností AI (tzv. „AI-first“). Zpráva shrnuje hlavní poznatky v oblasti strategické implementace, transformace pracovní síly a nastupující budoucnosti založené na autonomních agentech a poskytuje tak strategický plán pro vedoucí pracovníky, kteří chtějí v této nové éře uspět.

Část I: Dekonstrukce paradigmatu AI-First

Tato úvodní část si klade za cíl přesně definovat koncept AI-first, odlišit jej od souvisejících, avšak odlišných termínů, a zasadit jej do správného technologického a historického kontextu.

Definice myšlení „AI-First“: Od nástroje k základu

Jádrem přístupu AI-first je strategické a kulturní myšlení, v němž umělá inteligence není doplňkem nebo funkcí, ale základním stavebním kamenem, kolem kterého jsou koncipovány a budovány produkty, služby a obchodní modely.¹ Jde o posun od používání AI ke zlepšení stávajícího stroje k tomu, aby se AI stala

samotným strojem.¹ Tento přístup představuje závazek k přerodu (reinvention) spíše než k pouhé evoluci. Zahrnuje začátek od nuly a přehodnocení toho, co je možné, namísto pouhé optimalizace již existujícího.¹

Ačkoli termín „umělá inteligence“ byl zaveden již před desítkami let průkopníky jako John McCarthy⁵, paradigma AI-first je novodobým fenoménem. Umožnil ho vzestup výkonných, univerzálních modelů, jako jsou velké jazykové modely (LLM), které transformovaly AI ze specializované aplikace na konfigurovatelnou technologii pro všeobecné použití, podobně jako elektřina.⁶

Spektrum integrace AI: AI-Enabled vs. AI-Augmented vs. AI-First

Pochopení přístupu AI-first vyžaduje jeho odlišení od jiných úrovní integrace AI, které tvoří celé spektrum od jednoduchého vylepšení po kompletní transformaci.

- **AI-Enabled (Evoluční přístup):** Toto je přístup „přišroubuj to“. Společnosti vezmou své stávající

produkty a pracovní postupy a přidají funkce AI, aby je vylepšily, zrychlily nebo zefektivnily. Příkladem může být Shopify, které přidává AI pro zjednodušení nastavení obchodu, nebo Duolingo, které využívá AI pro chytřejší lekce.¹ Tento přístup generuje hodnotu prostřednictvím zvýšení produktivity a úspory nákladů, ale zásadně nemění obchodní model.¹

- **AI-Augmented (Kolaborativní přístup):** Tento model se zaměřuje na posílení lidských schopností a staví AI do role „kopilota“, nikoli autopilota. Je rozšířený v odvětvích, kde je lidská odbornost nenahraditelná, jako je zdravotnictví, právo nebo poradenství.³ Cílem je postupná inovace a menší narušení stávajících procesů.³
- **AI-First (Revoluční přístup):** Zde se jedná o radikální transformaci, kde jsou produkty „zrozeny z AI“. Obchodní modely existují díky tomu, co AI jedinečně umožňuje. Příkladem je Perplexity, které přetváří vyhledávání v konverzaci, nebo Character.ai, které vytváří celé zážitky postavené na AI agentech.¹ Tento přístup se zaměřuje na vytváření hodnoty zítřka, nikoli jen na optimalizaci hodnoty včerejška.¹

Historická analogie: Nevyhnutelný posun od Mobile-First k AI-First

Přechod k AI-first se nápadně podobá revoluci „mobile-first“ z desátých let 21. století.⁷ Přístup mobile-first nebyl jen o responzivním designu; byl to zásadní posun v myšlení, který upřednostňoval omezení a kontext mobilních uživatelů.⁷ Klíčový rozdíl však spočívá v ohnisku změny. Zatímco mobile-first se soustředil na nové

zařízení, což si vynutilo změnu rozhraní a přístupu, AI-first se týká nového *očekávání intelligence*, což si vynucuje změnu ve způsobu, jakým je vytvářena a dodávána hodnota. Uživatelé dnes očekávají prediktivní, adaptivní a personalizované zážitky.¹⁰

Tento posun není pouze technologickou volbou, ale kulturním a strategickým mandátem. Rozdíl spočívá v otázkách, které si vedení klade. Přístup AI-enabled se ptá: „Jak můžeme využít AI ke zlepšení našeho současného procesu?“ Naproti tomu přístup AI-first klade otázku: „Kdybychom dnes začínali s AI od nuly, jaký by náš proces byl?“ Stejně jako společnosti, které ignorovaly mobilní posun, ztratily relevanci, firmy, které nepochopí paradigma AI-first, riskují, že budou přeskočeny konkurenty zrozenými v éře AI, kteří fungují s menšími starými zátěžemi a rychlejšími zpětnovazebními smyčkami.¹ Tento posun se netýká jen Googlu; přichází pro všechny.¹¹

Navíc tento přechod představuje fundamentální změnu ve způsobu interakce člověka se strojem – od výpočetních systémů založených na příkazech k systémům založeným na záměru. Tradiční programování a uživatelská rozhraní jsou založena na příkazech: uživatel zadává explicitní, krok za krokem instrukce.¹² Nové paradigma, jak je popsáno v analýzách, se posouvá od toho, že počítačům říkáme,

co mají dělat, k tomu, že jim říkáme, *jaký výsledek chceme*.¹⁴ Produkty AI-first, zejména ty poháněné generativní a agentní AI, jsou navrženy tak, aby interpretovaly cíl na vysoké úrovni a autonomně vymyslely kroky k jeho dosažení.¹⁵ Tím se AI-first stává nejen obchodní strategií, ale také dalším významným paradigmatem uživatelského zážitku (UX), které následuje po grafickém uživatelském rozhraní (GUI).

Část II: Strategická implementace a obchodní transformace

Tato část podrobně popisuje strategické imperativy pro přijetí modelu AI-first a poskytuje rámec pro posouzení organizační připravenosti.

Obchodní argumenty pro transformaci AI-First: Více než jen zvýšení efektivity

Společnosti s přístupem AI-first získávají významnou konkurenční výhodu díky rychlejšímu vývoji produktů, lepšímu rozhodování a dokonalejším zákaznickým zážitkům.¹⁶ Mohou fungovat efektivněji, rychle škálovat a jsou atraktivnější pro investory.¹⁶ Primárním cílem není jen snižování nákladů, ale vytváření nových zdrojů hodnoty. To zahrnuje hyper-personalizaci ve velkém měřítku, proaktivní řízení rizik a schopnost objevovat nové příležitosti v rozsáhlých datových souborech.¹⁶ Například Amazon generuje miliardy dolarů ročně jen z personalizovaných doporučení.¹⁸

Produkty řízené AI mohou dosáhnout masivního přijetí uživateli v bezprecedentní rychlosti. ChatGPT dosáhl 100 milionů uživatelů za méně než šest měsíců, což je milník, jehož dosažení trvalo internetu sedm let.¹⁹ To ukazuje potenciál pro exponenciální, nikoli pouze inkrementální růst.¹ Navzdory tomuto potenciálu existuje významný a nebezpečný rozdíl mezi tím, co vedoucí pracovníci

říkají, že s AI dělají, a tím, co se skutečně děje v praxi. Průzkum společnosti McKinsey ukazuje, že 65 % společností jsou „pravidelnými uživateli“ generativní AI, zatímco průzkum amerického statistického úřadu zjistil, že v nedávném dvoutýdenním období použilo chatbota pouze 5 % firem.²⁰ To naznačuje, že „používání“ je často povrchním experimentováním, nikoli hlubokou strategickou integrací. Mnoho společností tak uvízlo v uspokojení z „AI-enabled“ přístupu, zaměřujícího používání několika nástrojů AI za skutečnou transformaci AI-first.¹ To vytváří obrovskou příležitost pro skutečné AI-first společnosti získat rozhodující výhodu, zatímco konkurenti jsou stále ve fázi pilotních projektů.

Pilíře úspěšné strategie AI-First: Rámec organizační připravenosti

Úspěšný přechod na model AI-first vyžaduje pevné základy v několika klíčových oblastech:

- **Vedení a kulturní soulad:** Přechod musí být řízen shora dolů. Vyžaduje kulturu, která podporuje experimentování, neustálé učení a rozhodování založené na datech. Připravenost na AI je stejně tak o kultuře jako o technologii.²
- **Datová infrastruktura:** Vysoce kvalitní, dostupná a dobře spravovaná data jsou životodárnou mízou každého systému AI. Organizace musí odstranit datová sila a investovat do robustních datových pipeline, protože AI je jen tak dobrá, jako data, na kterých je trénována.²
- **Technické a strategické schopnosti:** Firmy musí zhodnotit svou technickou infrastrukturu (např. škálovatelná cloudová řešení) a zajistit, aby přechod na AI-first byl v souladu s klíčovými

strategickými cíli. Přetvoření společnosti kolem AI, která nepřináší hmatatelné zlepšení oproti stávajícím metodám, představuje značné riziko.²

- **Finanční závazek a tržní poptávka:** Přijetí AI vyžaduje značné a trvalé investice. Ty musí být vyváženy jasnou tržní poptávkou a ochotou zákazníků interagovat s produkty a službami řízenými AI.²

Strategie AI-first navíc zásadně mění tradiční nákladovou strukturu podniku. Posouvá výdaje od lidí (v souhrnu) k technologiím, což vede k vytváření štíhlejších, specializovanějších a lépe placených týmů.²¹ Výdaje na lidské zdroje, marketing a zákaznickou podporu klesají, protože tyto úkoly přebírají AI agenti, zatímco výdaje na technologie prudce rostou. Reálné příklady, jako je Klarna, jejíž AI asistent údajně vykonává práci 700 agentů na plný úvazek²², a Shopify, které tlačí týmy k automatizaci před najímáním nových lidí²³, ilustrují tuto kompletní finanční a organizační restrukturalizaci.

Případové studie vedení v oblasti AI-First

Některé z nejúspěšnějších světových společností již demonstrují sílu přístupu AI-first:

- **Google:** Přešel na model AI-first, kde je AI jádrem všeho od vyhledávání a map až po interní softwarové inženýrství, a je tak schopen předvídat potřeby uživatelů.³
- **Netflix:** Je příkladem personalizace ve velkém měřítku. Jeho doporučovací systém není jen funkcí, ale jádrem obchodního modelu. Využívá AI k předpovídání, co budou uživatelé sledovat, čímž snižuje odliv zákazníků a zvyšuje jejich zapojení.³
- **Amazon:** Využívá AI k optimalizaci celého svého e-commerce a logistického řetězce, od prediktivního řízení zásob a dynamického oceňování až po hlasového asistenta Alexu, čímž demonstruje provozní dokonalost řízenou AI.³

Část III: Pracovní síla AI-First: Nový mandát pro talenty

Tato část se přímo zabývá dopadem přístupu AI-first na zaměstnance, dovednosti a nábor, což je klíčový zájem původního dotazu.

Nové definice rolí: Dopad na popisy pracovních pozic a náborové praxe

Přechod na AI-first mění trh práce. V pracovních inzerátech se stále častěji objevují pozice jako „AI Specialist“, „AI Engineer“, „AI Consultant“ a „AI Product Manager“, což signalizuje formalizaci odborných znalostí v oblasti AI v rámci firemních struktur.²⁵ Ještě důležitější je, že dovednosti v oblasti AI se stávají předpokladem pro tradiční role. Inzeráty nyní explicitně hledají kandidáty s „myšlením AI-first“, a to i pro pozice jako softwarový inženýr, což ukazuje, že se jedná o horizontální požadavek, nikoli jen o vertikální specializaci.²⁶ Poptávka se soustředí na profesionály, kteří dokáží propojit technologii s byznysem a zajistit, aby iniciativy v oblasti AI byly v souladu se strategickými cíli a přinášely hmatatelnou hodnotu.²⁵

Nezbytné dovednosti a kompetence pro éru AI-First

Pro úspěch v prostředí AI-first jsou klíčové jak kognitivní, tak technické dovednosti:

- **Základní kognitivní dovednosti:** Nejžádanější jsou dovednosti zaměřené na člověka: analytické myšlení, kreativní myšlení, odolnost, flexibilita a motivace k celoživotnímu učení.²⁷
- **Specifické technické dovednosti v oblasti AI:**
 - **Prompt Engineering:** Schopnost vytvářet efektivní příkazy (prompty) pro řízení AI modelů se stává klíčovou dovedností, která určuje kvalitu obsahu generovaného AI.²⁹
 - **Datová gramotnost a základy AI:** Porozumění základům fungování AI, jejím omezením a schopnost pracovat s daty jsou nezbytné pro všechny zaměstnance, nejen pro datové vědce.²⁷
 - **Kritické hodnocení:** Schopnost kriticky posuzovat výstupy AI z hlediska přesnosti, zkreslení a relevance je prvořadá. Uživatelé jsou v konečném důsledku zodpovědní za obsah, který používají, i když byl vygenerován AI.²⁷

Nejhodnotnější dovedností v oblasti AI se stává metakognitivní schopnost – vědět, *jak* s AI spolupracovat. Důraz se přesouvá od vykonávání úkolů k efektivnímu delegování a spolupráci s ne-lidskou inteligencí. Analogie s „novým juniorním kolegou“ je zde výstižná: je nutné poskytnout kontext, definovat cíl, specifikovat cílovou skupinu a nastavit tón.³⁴ Pokročilí uživatelé dokonce žádají AI, aby jim pomohla formulovat lepší dotaz tím, že se sama zeptá na doplňující informace.³⁵ To není znalost konkrétního příkazu, ale vyšší dovednost strukturování kolaborativního dialogu. Budoucí školení by se proto měla zaměřit méně na „jak používat nástroj X“ a více na „jak formulovat problémy pro AI spolupracovníka“.

Pohled z české praxe: Důraz na změnu myšlení

V českém prostředí je jedním z hlavních propagátorů myšlení AI-first expert na digitální trendy a inovace Filip Dřímalka. Ten považuje schopnost uvažovat v kontextu AI za jednu z klíčových vlastností u svých spolupracovníků a zaměstnanců.⁵⁸ Podobně Jindra Fáborský, zakladatel Marketing Festivalu, zdůrazňuje, že podnikatelé dnes nepotřebují marketingovou teorii, ale právě „AI-first mindset“.⁵⁸ Jeho kurz „AI First“ se proto nezaměřuje na výčet technologií, ale primárně na změnu myšlení a praktické zařazení AI nástrojů do každodenní práce s cílem ušetřit čas a energii na činnosti, které mají skutečnou hodnotu.⁴⁸

Tabulka 1: Evoluce profesních rolí: Tradiční vs. AI-First dovednosti

Následující tabulka ilustruje konkrétní transformaci dovedností v klíčových profesních rolích.

Role	Tradiční sada dovedností	Sada dovedností AI-First		
Marketingový manažer	Vyvíjí strategii kampaně, píše texty, spravuje rozpočty, analyzuje zprávy z průzkumu trhu.	Navrhuje řetězce promptů pro ideaci kampaní, používá AI ke generování a A/B testování variant reklamních textů, vytváří zákaznické persony s AI agenty ³⁶	, používá prediktivní analytiku pro alokaci rozpočtu. ³⁷	
Datový analytik	Píše SQL dotazy, vytváří dashboardy v Tableau, prezentuje zjištění ze strukturovaných dat.	Generuje kód/vzorce s AI asistenty ²⁷	, používá NLP k analýze nestrukturované zpětné vazby od zákazníků, využívá AI pro automatizovanou vizualizaci dat ³⁸	, ověřuje výstupy AI modelů na přítomnost zkreslení.
Softwarový vývojář	Píše kód podle podrobných specifikací, ladí manuálně, dodržuje zavedené architektonické vzory.	Zapojuje se do párového programování s AI ³⁹	, používá AI pro generování a refaktORIZACI kódu, soustředí se na návrh systémů na vysoké úrovni a integraci AI modelů, používá AI ladící agenty. ³⁹	
HR manažer	Manuálně prověřuje životopisy, vede úvodní pohovory, spravuje záznamy zaměstnanců.	Používá AI k analýze talentových poolů a identifikaci kandidátů ⁴⁰	, nasazuje AI chatboty pro úvodní screening kandidátů a HR dotazy ³⁹ ,	analyzuje data o náladě zaměstnanců pomocí NLP, navrhuje školicí programy v oblasti AI gramotnosti. ⁴¹

„Mandát AI-First“: Nové očekávání pro zaměstnance (případová studie: Shopify)

Společnost Shopify zavedla politiku, která ztělesňuje myšlení AI-first. Její generální ředitel Tobias Lütke vydal nařízení, podle kterého musí týmy nejprve prokázat, že řešení pomocí AI není možné, než požádají

o najmutí nového člověka.²³ Tato politika institucionalizuje myšlení AI-first tím, že nutí každý tým, aby nejprve zvážil automatizaci a efektivitu řízenou AI. Znalost AI se tak stává klíčovou součástí hodnocení výkonu a kariérního postupu.²³

Tento trend není ojedinělý. Společnosti jako Klarna a Duolingo také veřejně přecházejí na strategie pracovní síly AI-first, což vede ke snížení závislosti na externích pracovnících pro úkoly, které lze automatizovat, jako je tvorba obsahu a zákaznická podpora.²² Generální ředitel Amazonu podobně naznačil, že společnost bude v budoucnu potřebovat méně lidí na určité role.⁴⁴

Zároveň se „AI gramotnost“ vyvíjí z „příjemné“ digitální dovednosti na „nezbytný“ požadavek z hlediska dodržování předpisů. Zavedení regulací, jako je EU AI Act, formalizuje potřebu školení pracovní síly.³¹ Podle těchto nařízení mají společnosti povinnost zajistit „dostatečnou úroveň AI gramotnosti“ u svých zaměstnanců. Ačkoli v současnosti za nedodržení nehrozí přímé pokuty, může to být přitěžující okolností v právních sporech.⁴¹ To povyšuje školení v oblasti AI z pouhé iniciativy na zvýšení produktivity na záležitost firemního řízení a managementu rizik.

Část IV: Praktický průvodce rozvojem myšlení AI-First

Tato část poskytuje konkrétní kroky a doporučení pro jednotlivce a týmy, jak kultivovat přístup AI-first v každodenní práci.

Základní principy myšlení „AI-First“: Od příkazů ke kontextu

Osvojení si myšlení AI-first vyžaduje změnu přístupu k řešení problémů a interakci s technologií. Nejde o učení se konkrétních nástrojů, ale o osvojení si nového způsobu delegování a spolupráce.

- **Přistupujte k AI jako k novému kolegovi:** Expertka Anna Bohoněk přirovnává práci s AI k zaškolování nového juniorního kolegy. Nestačí zadat úkol; musíte poskytnout kontext o firmě, cílech, hodnotách a cílové skupině. Stejně tak je třeba přistupovat k jazykovému modelu.³⁴
- **Poskytněte hluboký kontext:** Místo opakovaného vysvětlování v každém dotazu využijte funkce jako „Custom Instructions“ v ChatGPT. Zde můžete trvale uložit informace o vaší roli, firmě, stylu komunikace a cílech. AI pak bude poskytovat mnohem relevantnější a kvalitnější výstupy přizpůsobené na míru.³⁴
- **Nechte si poradit od AI (Meta-prompting):** Jednou z nejúčinnějších technik je požádat AI, aby vám pomohla vytvořit lepší zadání. Expertka Lenka Stawarczyk doporučuje prompt: „Než mi odpovíš, doptej se mě na vše, co potřebuješ vědět, abys odpověděl co nejlépe.“³⁵ Tím AI odhalí mezery ve vašem zadání a pomůže vám lépe definovat problém, což šetří čas a dramaticky zvyšuje kvalitu výsledku.³⁵
- **Iterujte a ved'te dialog:** Neočekávejte dokonalou odpověď na první pokus. Považujte AI za partnera pro brainstorming, nikoli za prodejní automat. Poskytujte zpětnou vazbu, zpřesňujte zadání a ved'te s ní dialog, dokud nedosáhnete požadovaného výsledku.³⁴

Rámec pro integraci AI do každodenních pracovních postupů: Konkrétní příklady

AI lze systematicky začlenit do pracovních procesů napříč různými fázemi práce, což ilustrují následující praktické příklady:

- **Ideace a brainstorming:** Využijte AI ke generování široké škály nápadů pro projekty, marketingové kampaně nebo výzkumné otázky. To poskytuje silný výchozí bod pro lidskou kuraci a další rozvoj.³²
- **Syntéza a strukturování informací:**
 - **Zápisy z porad:** Místo ručního přepisování a formátování nahrajte své poznámky do ChatGPT, který je automaticky zpřehlední a strukturuje do použitelných výstupů a akčních kroků.³⁶
 - **Dlouhé texty:** Nechte AI identifikovat klíčové myšlenky z dlouhých článků nebo studií, abyste rychle extrahovali to podstatné pro marketingová sdělení nebo interní řešerše.³⁶
 - **Myšlenkový chaos:** Nástroje jako Audiopen umožňují nadiktovat nestrukturovaný tok myšlenek a AI je převede do uspořádaného textu.³⁴
- **Tvorba a úprava obsahu:**
 - **Texty a slogany:** Použijte AI k odstranění nesrozumitelné „vaty“ z textů, k jejich formátování pro různé platformy (např. LinkedIn) nebo k vymýšlení chytlavých sloganů.³⁶
 - **E-maily a zprávy:** Využijte AI k rychlému generování odpovědí na méně důležité e-maily, což vám uvolní mentální kapacitu pro strategické úkoly.³⁵
- **Strategická a analytická práce:**
 - **Tvorba person:** Vytvářejte detailní zákaznické persony pomocí specializovaných AI agentů („Persona Builders“), kteří pomohou zmapovat motivace, obavy a přání vašich zákazníků.³⁶
 - **Strukturování dat:** Převed'te nestrukturovanou komunikaci nebo data do přehledných tabulek. Tento formát je pro lidský mozek snáze pochopitelný a usnadňuje rozhodování a analýzu.³⁶
- **Automatizace úkolů:** Využijte nástroje jako Zapier k propojení různých aplikací a automatizaci vícestupňových pracovních postupů, čímž uvolníte značné množství času od opakujících se administrativních úkolů.³⁸

Doporučené nástroje a vzdělávací zdroje

Pro rozvoj dovedností AI-first je k dispozici široká škála nástrojů a zdrojů:

- **Univerzální LLM:** ChatGPT, Claude, Google Gemini (dříve Bard) pro širokou škálu textových úkolů.³⁴
- **Specializované nástroje:** Audiopen pro strukturování myšlenek z hlasových poznámek³⁴, Gamma nebo Beautiful.ai pro prezentace s podporou AI⁴⁷, Fireflies.ai pro přepis schůzek.³⁸
- **Vzdělávací kurzy a programy:**
 - **Praktické kurzy:** Kurz „AI First“ od Jindřicha Fáborského je určen pro podnikatele a malé a střední firmy a zaměřuje se na praktickou aplikaci a změnu myšlení.⁴⁸
 - **Strategické programy:** Program „AI Strategy and Leadership“ od MIT xPRO je zaměřen na

vedoucí pracovníky a soustředí se na datovou strategii, implementaci a řízení.⁴⁹

- **Online zdroje:** Na platformách jako YouTube a vzdělávacích webech (např. [aidetem.cz](https://www.aidetem.cz), [jsns.cz](https://www.jsns.cz)) existuje řada bezplatných zdrojů, které poskytují návody, prompty a tutoriály pro začátečníky.³³

Část V: Navigace výzvami a budoucí horizonty

Tato závěrečná část poskytuje vyvážený pohled, zabývá se riziky a kritikou přístupu AI-first a nahlíží na další technologickou hranici.

Etické aspekty a zmírňování rizik

Přechod na AI-first s sebou nese nové a naléhavé požadavky na robustní „AI governance“ jako klíčovou obchodní funkci. Etická a praktická rizika nejsou okrajovými případy, ale stávají se ústředním bodem nasazení AI ve velkém měřítku.

- **Odpovědnost a ručení:** Klíčovou nezodpovězenou otázkou je, kdo nese odpovědnost, když systém AI udělá škodlivou chybu – vývojář, nasazující společnost, nebo uživatel? Tato nejednoznačnost narušuje důvěru a komplikuje nápravu.⁵²
- **Zkreslení a spravedlnost:** Modely AI trénované na historických datech mohou udržovat a dokonce zesilovat stávající společenské předsudky, což vede k diskriminačním výsledkům v oblastech jako nábor, úvěrování nebo trestní soudnictví.⁵²
- **Transparentnost a vysvětlitelnost:** Mnoho pokročilých modelů AI funguje jako „černé skříňky“, což ztěžuje pochopení jejich rozhodovacího procesu. Tento nedostatek transparentnosti je hlavní překážkou v oblastech s vysokými sázkami, kde jsou vysvětlení klíčová.⁵²
- **Soukromí a bezpečnost dat:** Obrovské množství dat potřebných k trénování modelů AI vyvolává značné obavy o soukromí. Zajištění etického a bezpečného nakládání s daty je primární výzvou.³¹
- **Řízení a lidský dohled:** Je nezbytné udržovat systémy s „člověkem ve smyčce“ (human-in-the-loop), kde mají lidé konečné slovo v kritických rozhodnutích, což zabraňuje plné a nekontrolované automatizaci v citlivých oblastech.⁵² EU AI Act je klíčovým legislativním úsilím k prosazení těchto principů.⁵⁴

Za hranicemi humbuku: Kritika a realita implementace

Navzdory optimismu naráží zavádění AI-first na značné praktické překážky:

- **Paradox produktivity:** Mnoho firem zjišťuje, že čas ušetřený díky AI se často ztrácí v nutnosti ověřovat, upravovat a kontextualizovat její výstupy. U zavedených procesů může být pokračování ve starém způsobu méně rizikové a efektivnější než integrace chybující AI.²⁰
- **Vysoké náklady a nejistota návratnosti investic:** Investice potřebné pro skutečnou transformaci AI-first – do technologií, talentů a datové infrastruktury – jsou značné a návratnost investic není vždy okamžitá ani jasná.²

- **Výzvy v komunikaci mezi člověkem a AI:** Efektivní spolupráce závisí na komunikaci, která zůstává výzvou kvůli omezením AI v chápání nuancí a kontextu. AI, která není proaktivní ve své komunikaci, je často vnímána spíše jako nástroj než jako skutečný spoluhráč.⁵⁵
- **Kulturní odpor:** Největší překážkou je často lidský faktor. Nedostatek kultury experimentování, strach ze ztráty zaměstnání a organizační setrvačnost mohou zastavit i nejlépe naplánované strategie AI.²

Další hranice: Od AI-First ke světu Agent-First

Konečná trajektorie hnutí AI-first nesměruje k pouhé spolupráci člověka s AI, ale k autonomii AI pod vedením člověka. Další evolucí je „agentní AI“ – autonomní systémy navržené k dosahování složitých cílů s omezeným lidským dohledem.¹⁵ Nejsou to jen reaktivní chatboti, ale proaktivní řešitelé problémů. AI agentovi může být zadán cíl na vysoké úrovni (např. „naplánuj marketingovou kampaň pro náš nový produkt“) a on samostatně zformuluje plán, rozdělí ho na dílčí úkoly, provede je (např. vyhledávání na webu, psaní kódu) a poučí se z výsledků.¹⁵

Toto paradigma posouvá koncept AI z nástroje, který používáte, na „virtuálního kolegu“, kterému delegujete úkoly.⁵⁷ To bude mít hluboké důsledky pro organizaci práce a směřuje k budoucnosti, kde lidští profesionálové budou působit jako stratégové a dohlážitelé nad týmy AI agentů.⁵⁸ Jde o konečnou realizaci paradigmatu výpočetních systémů založených na záměru a logický, i když potenciálně disruptivní, závěr paradigmatu AI-first.

Závěr: Vytýčení kurzu v budoucnosti AI-First

Přístup AI-first představuje pro podniky existenční volbu. Společnosti, které se mu přizpůsobí, budou definovat budoucnost, zatímco ty, které zůstanou u pouhého vylepšování stávajících procesů, riskují, že budou zaostávat. Cesta k transformaci vyžaduje odhodlání a strategický přístup. Klíčové kroky zahrnují pěstování kultury reinvence, investice do dat a dovedností, zahájení s iniciativami s vysokým dopadem a zavedení silného etického řízení.

Budoucnost patří těm, kteří nejen používají AI, ale budují svět, který je možný pouze díky ní. S nástupem věku AI agentů se tato transformace ještě zrychlí. Pro vedoucí pracovníky je proto klíčové zahájit cestu AI-first okamžitě, protože v tomto novém konkurenčním prostředí je čas rychle se zkracujícím aktivem.²¹

Citovaná díla

1. AI-Enabled vs. AI-First — A Strategic Divide | JD Meier, použito září 18, 2025, <https://jdmeier.com/ai-enabled-vs-ai-first/>
2. Going AI-First? The Strategy You Need to Compete and ... - VKTR.com, použito září 18, 2025, <https://www.vktr.com/ai-technology/ai-first-strategy-the-risks-rewards-and-realities-of-going-all-in/>
3. AI-First vs. AI-Augmented: What's the Right Operating Model for Your Business? | ItSoli, použito září 18, 2025, <https://itsoli.ai/ai-first-vs-ai-augmented-choosing-the-right-model/>
4. Applying AI vs. becoming an AI-first organisation - Nucleoo, použito září 18, 2025, <https://www.nucleoo.com/applying-ai-vs-becoming-an-ai-first-organisation/>
5. John McCarthy: father of AI - ResearchGate, použito září 18, 2025, https://www.researchgate.net/publication/3454046_John_McCarthy_father_of_AI
6. The Paradigm Shifts in Artificial Intelligence - Communications of the ACM, použito září 18, 2025, <https://cacm.acm.org/research/the-paradigm-shifts-in-artificial-intelligence/>
7. AI-First Design: Lessons from the Mobile-First Mindset | by Roger Attrill | Medium, použito září 18, 2025,

- https://medium.com/@think_ui/ai-first-design-lessons-from-the-mobile-first-mindset-0fd4e97b6f08
8. Mobile-First vs. AI-First: What Businesses Should Prioritize in 2025 - GroupFractal, použito září 18, 2025, <https://groupfractal.com/mobile-first-vs-ai-first-what-businesses-should-prioritize-in-2025/>
9. From Mobile First To AI First - What This Means For You - SEO Inc., použito září 18, 2025, <https://www.seo-inc.com/seo-blog/from-mobile-first-to-ai-first-what-this-means-for-you/>
10. AI-First Design Is Next Big Shift After Mobile-First - tkxel, použito září 18, 2025, <https://tkxel.com/blog/ai-first-design-next-big-shift-after-mobile-first/>
11. The transition from mobile-first to AI-first is not only for Google but it's coming for you too, použito září 18, 2025, <https://www.ishir.com/blog/5266/transition-mobile-first-ai-first-not-google-coming.htm>
12. How does artificial intelligence programming differ from "traditional" programming? - Reddit, použito září 18, 2025, https://www.reddit.com/r/askscience/comments/25o6pl/how_does_artificial_intelligence_programming/
13. AI vs Traditional Algorithms: When To Use AI Models Over Classical Methods - Zignuts Technolab, použito září 18, 2025, <https://www.zignuts.com/blog/ai-vs-traditional-algorithms>
14. AI is the First UI Paradigm Shift in 60 Years - YouTube, použito září 18, 2025, https://www.youtube.com/watch?v=K5W_Lt3mqZM
15. Agentic AI vs. Generative AI - IBM, použito září 18, 2025, <https://www.ibm.com/think/topics/agentic-ai-vs-generative-ai>
16. Why AI-First Companies Are Outpacing Traditional Startups, použito září 18, 2025, <https://www.oneseventech.com/blog/ai-first-companies-outpacing-traditional-startups>
17. The AI-First Business Model. Artificial intelligence has the... | by Jeremy Barnes | Element AI, použito září 18, 2025, <https://medium.com/element-ai/the-ai-first-business-model-fcc41c069440>
18. AI-First Approach: Why & How Leading Companies Are Adopting It, použito září 18, 2025, <https://inspireip.com/ai-first-approach/>
19. How to Build AI-First Businesses in the Age of Artificial Intelligence - Sprinklr, použito září 18, 2025, <https://www.sprinklr.com/blog/age-of-ai/>
20. Investorům dochází s pohádkou o umělé inteligenci trpělivost - Seznam Zprávy, použito září 18, 2025, <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ekonomika-finance-akcie-fondy-slysime-praskani-investorum-dochazi-s-pohadkou-o-umele-inteligenci-trpelivost-256953>
21. How Companies Can Prepare for an AI-First Future | BCG, použito září 18, 2025, <https://www.bcg.com/publications/2025/how-companies-can-prepare-for-ai-first-future>
22. FIRMY, KTERÉ NAHRADILY ZAMĚSTNANCI UMĚLOU INTELIGENCÍ - Issuu, použito září 18, 2025, https://issuu.com/dcdpublishing/docs/reseller_magazine_09_2025_/s/111289695
23. Shopify CEO Tobias Lütke Advocates for AI-First Strategy in Hiring ..., použito září 18, 2025, <https://praella.com/cs/blogs/shopify-news/shopify-ceo-tobias-lutke-advocates-for-ai-first-strategy-in-hiring-decisions>
24. Shopify zavádí směrnici zaměřenou na AI pro nábor v e-commerce strategii - Praella, použito září 18, 2025, <https://praella.com/cs/blogs/shopify-news/shopify-implements-ai-first-hiring-directive-in-e-commerce-strategy>
25. 50+ Artificial Intelligence nabídek práce, zaměstnání v lokalitě Hlavní město Praha 18. září, 2025 - Indeed.cz, použito září 18, 2025, <https://cz.indeed.com/q-artificial-intelligence-l-hlavn%C3%AD-m%C4%9Bsto-praha-nab%C3%ADdky-pr%C3%A1ce.html>
26. 100 Mama Ai nabídek práce, zaměstnání 15. září, 2025| Indeed, použito září 18, 2025, <https://cz.indeed.com/q-mama-ai-nab%C3%ADdky-pr%C3%A1ce.html>
27. Dovednosti pro práci s AI | Europass.cz, použito září 18, 2025, <https://europass.cz/dovednosti-pro-praci-s-ai>
28. Vzdělávání a proměna pracovního trhu - AI dětem, použito září 18, 2025, <https://aidetem.cz/portfolio/vzdelavani-a-promena-pracovniho-trhu/>
29. AI jako akcelerační inovací: Od promptů k produktivitě - TechTower Plzeň, použito září 18, 2025, <https://www.techtower.cz/eventy/ai-jako-akcelerator-inovaci-od-promptu-k-produktivite/>
30. Síla umělé inteligence: tři způsoby, jak zvýšit produktivitu prodeje - Mercuri Czech Republic, použito září 18, 2025, <https://mercuri.cz/insights/sila-umele-inteligence-tri-zpusoby-jak-zvysit-produktivitu-prodeje/>
31. Umíte bezpečně pracovat s umělou inteligencí? Proč každý zaměstnanec musí být AI gramotný - Revolgy, použito září 18, 2025, <https://www.revolgy.com/cs/znalosti-zkusenosti/blog/umite-bezpecne-pracovat-s-umelou-inteligenci-proc-kazdy-zamestnanec-musi-byt-ai-gramotny>
32. Pravidla a pokyny pro používání AI studenty - ÚISK FF UK - Univerzita Karlova, použito září 18, 2025, <https://uisk.ff.cuni.cz/cs/studium/pravidla-a-pokyny-pro-pouzivani-ai-studenty/>
33. Jak umělá inteligence myslí? - Mediální vzdělávání - JSNS, použito září 18, 2025, <https://www.jsns.cz/lekce/1669810-jak-umela-inteligence-mysli>
34. Jak s pomocí AI řešit pracovní úkoly, nabourávat stereotypy v myšlení nebo vybírat hodinky?, použito září 18,

- 2025,
<https://www.businessinfo.cz/clanky/jak-s-pomoci-ai-resit-pracovni-ukoly-nabouravat-stereotypy-v-mysleni-nebo-vybirat-hodinky-video-podcast/>
35. Jak může AI ušetřit čas v práci? 5 konkrétních tipů od expertů - Welcome to the Jungle, použito září 18, 2025, <https://www.welcometothejungle.com/cs/articles/jak-ai-setri-cas-tipy>
 36. Jak si v (AI)ŘE hraje s AI: Konkrétní příklady, které oceníte i vy | Aira blog, použito září 18, 2025, <https://blog.aira.cz/jak-jsme-si-letos-v-aire-hrali-s-ai-aneb-konkretni-priklady-ktete-se-budou-hodit-i-vam>
 37. Jak využít AI ve vaší obchodní strategii pro rok 2025 - Spaceship.com, použito září 18, 2025, <https://www.spaceship.com/cs/blog/ai-business-strategy/>
 38. Jak využít umělou inteligenci k vyšší produktivitě v práci: Nástroje a tipy | FakturaOnline.cz, použito září 18, 2025, <https://www.fakturaonline.cz/podnikatelsky-zpravodaj/technologie-a-inovace/jak-vyuzit-umelou-inteligenci-k-vyssi-produktivite-v-praci-nastroje-a-tipy>
 39. e2b-dev/awesome-ai-agents: A list of AI autonomous agents - GitHub, použito září 18, 2025, <https://github.com/e2b-dev/awesome-ai-agents>
 40. Alper Tekin, Chief Product Officer ve společnosti Findem - Interview Series - Unite.AI, použito září 18, 2025, <https://www.unite.ai/cs/alper-tekin-chief-product-officer-at-findem-interview-series/>
 41. Při zavádění AI je třeba zajistit dostatečné dovednosti pracovníků - Advokátní deník, použito září 18, 2025, <https://advokatnidenik.cz/2025/02/06/pri-zavadeni-ai-je-treba-zajistit-dostatecnou-uroven-dovednosti-pracovniku/>
 42. Umělá inteligence v elektronickém obchodování: Vytvoření konkurenční výhody v roce 2025, použito září 18, 2025, <https://ecommercefastlane.com/cs/konkuren%C4%8Dn%C3%AD-v%C3%BDhoda-v-oblasti-AI-v-elektronice%C3%A9m-obchodov%C3%A1n%C3%AD/>
 43. AI-First Companies: Profits over People - YouTube, použito září 18, 2025, <https://www.youtube.com/watch?v=T6BKIt2QKQM>
 44. Amazon varuje: Kvůli AI bude méně pracovních míst, ale zaměstnanci mají šanci obstát, použito září 18, 2025, <https://medium.seznam.cz/clanek/burzovnisvet-cz-amazon-varuje-kvuli-ai-bude-mene-pracovnich-mist-ale-zamestnanci-maji-sanci-obstat-159583>
 45. Exploring the shift from traditional to generative AI | by MIT Open Learning - Medium, použito září 18, 2025, <https://medium.com/open-learning/exploring-the-shift-from-traditional-to-generative-ai-6a6cad7fedb2>
 46. Jak se učit rychleji díky AI [tipy na prompty pro: ChatGPT, Google Bard, Bing Chat], použito září 18, 2025, <https://www.youtube.com/watch?v=6KNieQAvULs>
 47. Školenie - Tvorba prezentácií pomocou AI - Transformio, použito září 18, 2025, <https://www.transformio.ai/skolenie-tvorba-prezentacii-s-ai/>
 48. AI First | Kurz o AI srozumitelně a prakticky - Osvojte si AI First ..., použito září 18, 2025, <https://www.aifirst.cz/>
 49. AI Strategy and Leadership Program | MIT xPRO, použito září 18, 2025, <https://executive-ed.xpro.mit.edu/ai-strategy-and-leadership>
 50. AI jako nástroj moderního školství - Šance Dětem, použito září 18, 2025, <https://sancedetem.cz/budoucnost-vzdelavani-ai-jako-nastroj-moderniho-skolstvi>
 51. Zkrácená příručka Obecný úvod do AI pro dospělé - AI dětem, použito září 18, 2025, <https://aidetem.cz/zkracena-prirucka-obecny-uvod-do-ai-pro-dospele/>
 52. Etika umělé inteligence | OCTODEEP.COM, použito září 18, 2025, <https://octodeep.com/blog/etika-umele-inteligence/>
 53. Co je etika umělé inteligence? Role etiky v AI | SAP, použito září 18, 2025, <https://www.sap.com/cz/resources/what-is-ai-ethics>
 54. EU AI Act - Česká asociace umělé inteligence, použito září 18, 2025, <https://asociace.ai/eu-ai-act/>
 55. Investigating AI Teammate Communication Strategies and Their Impact in Human-AI Teams for Effective Teamwork - Guo Freeman - Clemson University, použito září 18, 2025, <https://quof.people.clemson.edu/papers/cscw23ai.pdf>
 56. (PDF) Investigating AI Teammate Communication Strategies and Their Impact in Human-AI Teams for Effective Teamwork - ResearchGate, použito září 18, 2025, https://www.researchgate.net/publication/374456881_Investigating_AI_Teammate_Communication_Strategies_and_Their_Impact_in_Human-AI_Teams_for_Effective_Teamwork
 57. krcek.cz, použito září 18, 2025, <https://www.krcek.cz/>
 58. #19: Čtyřhodinový pracovní týden v praxi. Budoucnost NEpráce s Filipem Dřímalkou - BYZNYScast Dana Tržila - České podcasty, použito září 18, 2025, <https://ceskepodcasty.cz/epizoda/300072>
 59. AI transformace | Blog ostrý jako břitva, použito září 18, 2025, <https://www.houseofrezac.com/blog/ai-transformace>